Ötödik évfolyam. 4. szám. Székely-Udvarhely, 1899. januar 22.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Papok, tanítók- és községi előljárókat egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szólig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések [illegible] cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 filléret közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyittér sora 1 kor. Hirdetés és nyittér díja előre fizetendő.
Hirdetések és lap részére czímzand minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden a lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Szegény-ügy.

Irta: Truncus.

Szegénység. Nagyon relativ fogalom. Láttam tekintélyes, nagy befoly su urakat pompában, fényben járni, közönséges emberrel felváról beszélni, de a kiknek még az inge is másé. Láttam városunk polgársága között is olyanokat, hol az asszony bársony és selyebe jár, de a családi ebezik, férje pedig kénytelen vagyontalanlasági bizonyitványt kérni, hogy gyermekének az elemi oktatást megadhassa.

Nem ezekről a szegénykeről irok, mert itt ha a számitás beteges, de a test ép, egészséges, megszerzi a szükségeseket és ha a józan gondolkozás felülkerekedik, legyőzi a szegénységet is.

Irok azokról a szegénykeről, a kik testi, szellemi bénaság, vagy gyengeség folytán jómagukkal tehetetlenek, hozzátartozóik, kik gondoskodhatnának, nincsenek és igy a községnek vagy társadalomnak kell gondoskodjék.

Tudjuk, hogy a községek miként szoktak eljárni a szegények gyámolitásával. Gyüjtik a szegény-alapot, de nincs eset rá, hogy a gyüjtött tőke 10 százalékát a szegények javára kifizetnék, hanem neki engedik a »házankénti koldulás«-nak, mert a szegények ellátásának ez a módja a legkényelmesebb a hatóságokra és legjobban kedvez a szükcbülőségnek, mely szivtelenül vonja meg hetenként nehány fillérből álló alamizsnáját a szegényektől.

Nincs talán a szegény-ügynek helytelenebb megoldása, mint a »házankénti koldulás«, mert eltekintve attól, hogy a teher egyenlőtlen megosztását eredményezi, csak a város és vidéke nyomorát tárja fel az emberek előtt. Undort kelő és leverő látvány egyenként koldus Hány ragályos betegségnek a széthordói, de hány van olyan, hogy csak a tolvajlási vágyának kielégitése végett koldul.

De vajjon megfelel-e a házankénti koldulás azon czéljának is, hogy a szegénység rendszeres táplálását célszőjtse. Figyeljük meg, hogy mire méltatja az a koldus az egy edénybe töltött ételek halmazát és a darabonként összegyüjtött kenyeret, legtöbbször eladja, hogy a szerzett többi fillérekből a pálinkakimérésekbe vigye. A hetenként egyszer összegyüjtögetett élelmet elvesztegelve, a hét legtöbb napját éhséggel tölti; e rendetlen életmód mindenre, csak éppen arra nem alkalmas, hogy annak a szegénynek testi táplálására szolgáljon.

Nézetem szerint *a halottakok kötelessége a társadalom támogatását is igénybe véve, a szegény ügyet megoldani.* Két irányt tartok szükségesnek szem előtt tartani, egyik a »házankénti koldulás« megszüntetése, második a szegénysségnek lakás, élelem és ruházattal való ellátása.

A czél csak akkor érdemes figyelemre, ha annak elérésére eszközök is állnak rendelkezésére, már pedig itt a czél szép és mulhatatlanul elérendő, a feladat pedig nagy. Udvarhelymegye összes szegényeiről kell gondoskodni, kiknek a számok körülbelül 200. Bármely egyszerű épitkezés mellett is nagy összeg kell egy »szeretetház« felállitására, hol háló- és munkatermek, betegek szobája, továbbá a felügyelők lakása meg legyen. Nagy az összeg, a mely élemökre szükséges, ha azt humánusan intézzük. A ruházat, felügyelők szintén kiadást követelnek.

Tegyünk számitást:

A »szeretetház« 30.000 frt; 200 szegény éleme és fűtés, világitás napjára 20 kr, évi 14.400 frt; ruházat egyénenként 5 frt, összesen 1000 frt; két felügyelő á 240 frt, összesen 480 frt; három főző cseléd 240 frt. Előre nem látott kiadás 180 frt. Tehát az *éci kiadás 16.300 frt.*

Lássuk az eszközöket a czél elérésére, lássuk a fedezetet.

Tudomásom szerint Udvarhelymegye községeiben a szegényalapok kerek számban 150.000 frtot képviselnek.

Ez összegből 30.000 frtot a felépitésre és beruházásra költve, marad 120.000 frt, ennek 5 százalék kamata 6000 frt, a melynek rendeltetése semmi esetre sem az, hogy heverjen, hanem az, hogy a szegénység nyomorát enyhitse, tehát:

Bevételek: a) kamat 6000 frt, b) adománynok 200 frt, c) törvény és szabályrendeletek által e czélra utalt dijakból és büntetéspénzekből minimális számitás 1200 frt tehát fedezetlen 8900 frt, mely összeg előállitása könnyű feladat, ha minden egyes vagyonosabb háztulajdonos a koldulást megvállja heti 2 vagy 4 krral, a mi évi 1 -2 frtnak felel meg. Ennek sikerteleneége esetén csak egy humánus intézkedés kell: az ugynevezett »szegényadó« behozatala, a mi csak egy, vagy $1\frac{1}{2}$% pótadót követel és a kérdés meg van oldva.

Én a kérdést felvetettem, szerény nézetem kifejtettem, a kivitelhez magyoban köd és akaratgesek, ajánlom a megye intéző köreinek szives figyelmébe.

Római levél

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Karnevál herczeg nagy zajjal köszöntött be. Fogadására sippal, dobbal felfegyverkezve jelent meg az örökváros apraja, nagyja.

Bevonulásának hivatalos ideje januar 5-én este volt. Ez az éjszaka itt a teljes szabadság éjszakája. Csak az marad otthon, a kit betegség köt ágyához, mert az egészséges, legyen az gyermek vagy agg; férfi vagy nő, az éjjelt a kávéházban és az utczán tölti. Ekkor itt sincs beteg asszony! Dobolva, sipolva vonul végig az utczákon a nagy csoportokba verődött sokaság.

A legnagyobb rész aludni sem akar, a jobb lelkiket pedig a folytonos trombitalás akadályozza ebbeli szándékukban. Ezt a zajos, de nem irigylendő s müvelt európai néphez egyáltalában nem illő ünnepet Befanának hivják az olaszok.

Egyéb nem jelzi a farsangi napokat. Minden egyhangu. A lelket és szivet felfrissitő s olykor elszomorító zene nem szól a nyilvános helyeken. A bált pedig nem ismerik. Házi estélyek talán vannak, de olyan nyilvános jókedvű tánczmulatságok, mint nálunk, nincsenek. Hej, mert a magyar czigánynak nincs párja.

Most győzödtem meg valóban ezen jelige igazságáról: »Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita!«

A héten, a Fórum Romanumon átadás közben rákadatlak a római birodalom megalapitójának, Romulusnak siremlékére, a melyet egészen a császárkorig nagy kegyelettel őriztek, de Septimius Severus diadalivének felállitása áldozatul kivánta a drága emléket. Remélhető, hogy az 1600 év multa ujra megtalált emléket nagyobb kegyelettel fogják őrizni az olasz királyok, mint elődeik a római császárok.

A birodalom második megalapitójának Julius Caesarnak emlékére állitott oszlopot is megtalálták a felirassal: Haza atyjának. A mint ezt Svetonius történetiró emliti is. Az ujabban megkezdett ásatások még sokat népfenyre hozhatnak a régi emlékekből.

Még önöknél a politikai élet tulságosan élénk, de eredménytelen, addig itt tulságosan csendes s talán mégis eredményesebb. Itt a honatyak annyira elvégezték minden munkájukat az ő-evben, hogy a karácsonyi szünet most is tart.

A szerkesztő urtól ujévi ajándékba várt, de még meg nem érkezett kályhát, köszönetem mellett valami jótékony czélra kisorsolás végett átengedem, mert itt a tél már elmult s szobám elég barátságos lett.

A Vezuv háborog, de nem tör ki. Sicziliа nem hagy ne lássam élve soha többé. Ezt mondta az ifju, a mi csak egy, vagy $1\frac{1}{2}$% pótadót követel és a kérdés meg van oldva.

Ezt a kérdést felvetettem, szerény nézetem kifejtettem, a kivitelhez magyoban köd és akaratgesek, ajánlom a megye intéző köreinek szives figyelmébe.

A „SZÉKELY-UDVARHELY" TÁRCZAJA.

Teli világ.

(A „Székely-Udvarhely" eredeti tárczája.)

Olyan csudalatos téli nap van. Hó nélküli, mogorva tél. Szürkés, homályos minden. Fázósan, szinte boszus arczczal járnak az emberek, mintha lenna róluk a kivánság — miért nincs már hó? ...

A gyermekek zajongva, csoportosan sietnek az iskolába, nincs hó, nem havazódnak.

Tél, fekete tél. Kellemetlen rosz vendég. Pedig hogy vártuk, elére örülve szép fehér takarójának. Ob bár csak havazna már ... száll a sobajtás itt is, ott is.

S ime alig látható apró csillagocskák kezdenek hullani. Lassan, csöndesen. Majd sürübb, nagyobb darabokká tömörülnek, méltóságteljesen szállnak alá a telnek hangtalan fehér madarai. Szél sivolt at a légen s a lassan szálló hópehely örülten kering, czifra boszorkánytáncot jár.

Ésik a hó, a varva-vart kedves hó hull, sürün hull alá. Fehér takaróval vonja be a fekete földet, az ártatlanság fehér leplébe burkolja a vén bünöst.

Az arczok felvidulnak, vidám gyermekkacaj, csivaj tölt be utczát, házat, »esik a hó«.

A felsőbb leány vágyódó arczczal nézi a keringő pilléket, uj ruha, séta, jég, mind megvillan pajkos fejecskéjében, no meg az a szürke kalapos, erni készülő ifjonczc, a ki oly n bódoló mosolygással köszönget, az is ott áll előtte, tán epen együtt korcsolyáznak az árbrándok országban. Szállj, csak szálj kedves fehér pehely, hogy az alom még szebb valóvá legyen.

Ésik a hó, dünnyögi az utczaseprő, most már lesz dolog. Asszony sepril, lanótol elé.

Ésik a hó, vihog a suszterinas s jó marok havat tóm a sarkon alló mihaszna nyakába s mire az felócsu d k, ő már ungon berken tul üzi pajkos játékait.

Szállj, kedves korcsolyákat, »szól segédeinez a vasas-boltos s ey percz alatt megtelik a kirakat fenyő halifaszszal, oda csalogatva kis és nagy diákot, kik képzeletben már ott repülnek a tükörsima jegen.

Csinaljunk hóembert, hangzik fel az iskola udvarán. Hógomolyokat hengergetnek, fut, szalad az apró nép s ime a hóember csakhamar készen áll, szénből van a szeme, piros rongy a szája. Szálma kalap a fején, pipa a szájában. Örül a gyermekhad, sikongva táncolja körül, csufolv versikékkel szólitja s nincs vége-hossza örömnek, trefának.

Ifju menyasszony néz az örülten kering pelyhet, hogyan táncol, kavarog nagy sebesen. Vajjon mit hoz számara a jövendő? teszi fel a kérdést s a táncoló pille megmondani, könnyedén hull alá, mintegy felelve a kérdésre, nyurodt, boldog lesz életed.

Epen igy hullott a hó, szól a vén leány, mikor kiadtam az utat Holdnázi Birt-ktalan Adám urnak. Pedig milyen szépen esdekelt! „Zélia! forrongó szivem imádott angyala, ne tegyen boldotalanná, mondjon igent. Szivem zajongó indulatjai ép igy kavarognak, mint a hullló hó, csendesítse le őket, bajos királynőm!"

S en nemet mondtam, bár könyken, hidegen utasitottam el őt (oh pedig szivem vérzett). Nagyot sóhajt, kezeit mellére kulcsolva csendesiti a feltörő emlékeket. Elutasitám, hogy ne lássam élve soha többé. Ezt mondta az ifju, a mi csak egy, vagy $1\frac{1}{2}$% pótadót követel és a kérdés meg van oldva.

Ezt a kérdést felvetettem, szerény nézetem kifejtettem, a kivitelhez magyoban köd és akaratgesek, ajánlom a megye intéző köreinek szives figyelmébe.

Római levél

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Karneval herczeg nagy zajjal köszöntött be. Fogadására sippal, dobbal felfegyverkezve jelent meg az örökváros apraja, nagyja.

Bevonulásának hivatalos ideje januar 5-én este volt. Ez az éjszaka itt a teljes szabadság éjszakája. Csak az marad otthon, a kit betegség köt ágyához, mert az egészséges, legyen az gyermek vagy agg; férfi vagy nő, az éjjelt a kávéházban és az utczán tölti. Ekkor itt sincs beteg asszony! Dobolva, sipolva vonul végig az utczákon a nagy csoportokba verődött sokaság.

A legnagyobb rész aludni sem akar, a jobb lelkiket pedig a folytonos trombitalás akadályozza ebbeli szándékukban. Ezt a zajos, de nem irigylendő s müvelt európai néphez egyáltalában nem illő ünnepet Befanának hivják az olaszok.

Egyéb nem jelzi a farsangi napokat. Minden egyhangu. A lelket és szivet felfrissitő s olykor elszomorító zene nem szól a nyilvános helyeken. A bált pedig nem ismerik. Házi estélyek talán vannak, de olyan nyilvános jókedvű tánczmulatságok, mint nálunk, nincsenek. Hej, mert a magyar czigánynak nincs párja.

Most győzödtem meg valóban ezen jelige igazságáról: »Extra Hungariam non est vita, si est vita, non est ita!«

A héten, a Fórum Romanumon átadás közben rákadatlak a római birodalom megalapitójának, Romulusnak siremlékére, a melyet egészen a császárkorig nagy kegyelettel őriztek, de Septimius Severus diadalivének felállitása áldozatul kivánta a drága emléket. Remélhető, hogy az 1600 év multa ujra megtalált emléket nagyobb kegyelettel fogják őrizni az olasz királyok, mint elődeik a római császárok.

A birodalom második megalapitójának Julius Caesarnak emlékére állitott oszlopot is megtalálták a felirassal: Haza atyjának. A mint ezt Svetonius történetiró emliti is. Az ujabban megkezdett ásatások még sokat népfenyre hozhatnak a régi emlékekből.

Még önöknél a politikai élet tulságosan élénk, de eredménytelen, addig itt tulságosan csendes s talán mégis eredményesebb. Itt a honatyak annyira elvégezték minden munkájukat az ő-evben, hogy a karácsonyi szünet most is tart.

A szerkesztő urtól ujévi ajándékba várt, de még meg nem érkezett kályhát, köszönetem mellett valami jótékony czélra kisorsolás végett átengedem, mert itt a tél már elmult s szobám elég barátságos lett.

A Vezuv háborog, de nem tör ki. Sicziliа nem há-

Ricci.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.

borgott és kitört. A lakosság több helyen fellázadt a az adóhivatalokat és bankokat fölgyújtotta.

Végül van szerencém tiszteletlet a szerkesztő urtól egy Gy ú j t ó v é t kérni, hogy itt is mozgalmat indítsak az egyaghalvi emlékoszlop ügyében.

A szerkesztő úrnak kész hive

Róma, 1899. jan. 16. —cz —s.

TANÜGY.

Vlassics miniszter a tanítókért. Az állami elemi tanítók egyesületét érzi értesítette a napokban Vlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, hogy „nem zárközik el az elől, hogy mint az ország pénzügyi viszonyai megengedhetik, megfontolás tárgyává tegye egy oly értelmű törvényjavaslatnak a törvényhozás elé terjesztését, amely szerint az állami elemi iskolai tanítóknak az 1893. évi XX. t.-cz. értelmében a XI-ik fizetési osztályba való sorozása megtörténhetik. Addig is a rendelkezésére álló hitel keretében igyekszik az állami elemi iskolai tanítók helyzetén javítani oly módon, hogy őket a XI-ik fizetési osztály elvei szerint és a szolgálati idő arányában a XI-ik fizetési osztály kocsztaiba évről-évre fejlesztendő arányos beosztás szerint fölvezzi." A XI. fizetési osztályban a fizetés fokozatosan 500—600—700 frt, a lakbér pedig 150—300 frt. Az állami tanítók bizonyára nagy örömmel fogadják a közoktatásügyi miniszter elhatározását.

Tiszteletlet kérjük vidéki előfizetőinktől, hogy *az illető postahivatalokat előfizetésük megujítása iránt tehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,* nehogy a lap szétküldése fennakadast szenvedjen.

KÜLÖNFELEK.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Morovich Aluna okleveles tanítónőt a szentterzebeli állami elemi népiskolához rendes tanítónőnek kinevezte.

— **Miklós bacsi diszpolgár.** A 80 éves Feleki Miklós, Nagy-Galambfalva szülötte azon igen ritka megtiszteltetésben részesült, hogy e hó 20 án, Gálffy Kálmán elnöklete alatt szülőfaluja képviselete diszpolgárnak választotta egyhangusag, a legszebb és páldaszabó egyetértéssel. Az a nemes egyszerűség, hamisítatlan őszinte érzelem, mely ezen tényben megnyilatkozott, valóban megható. Nagy ünnep volt e nap Nagy-Galambfalva község apraja-nagyjanak. Eléink érdeklődéssel, nagyszámban, ünnepi díszben csoportosultak a község képviselői szeretett főszolgabirójuk köré és ezen kivánosságnak lesték szavait, melyek igazi szivből fakadtak s lelkesítő szegre hangoltak a mindennapi mutikban görnyedő székely atyafiakat. Ilyen erőteljes lelkesítő szavakat hangoltak a hallott meg és folyt le az ünnepi közgyűlés. Gálffy főszolgabiró Feleki Miklós érdemeit igen szép szavakban méltatta és felhívta a képviselőket, hogy a már beadott indítvány értelmében Nagy-Galambfalva község diszpolgárának válasszák meg. Erre falrengető éljenzés következett, mely perczekig tartott s e magas fokú lelkesedés következő határozatban nyert kifejezést: A teljes számban egybegyűlt képvise tőestüket az ünnepélyt, mely községünknek egyik legkiválóbb fia: Feleki Miklós szünnyévése ur, a Ferencz József rend lovagkeresztjének tulajdonosa, e község díszpolgárának leendő megválasztásra vonatkozik, egyhangulag, nagy lelkesedéssel magáévá teszi s hatáztatólag kimondja, hogy Feleki Miklós urat, ki nemcsak a szünnyévészet terén, de mint kitünő hazafi is különösen a székely névnek oly szép hirt szerzett, valamint községünk, illetve annak egyes fiai iránt szemben szántalanszor tanusitott nemes cselekedetei nénl elismerésül Nagy Galambfalva község díszpolgárának ezennel megválasztja s egyszeremint felkéri elnökül főszolgabíró urat, hogy Kányádi Miklós és Palló István képviseleti tagokkal, miut küldöttséggel a díszpolgári oklevelet Feleki Miklós urnak Budapeston adja át. Gálffy főszolgabíró ur a képviselet kérésének engedve, a küldöttség vezetését készségesen elvállalja, mire a küldöttségben való részvétere még önként jelentkeztek: Kányádi János, Feleki Márton, Kányádi Dénes, Pr.da György, Pete Lajos, Bertalan János, Száva Mihály és Tóth Ferencz képviseleti tagok.

— **A kereszturi tanítókért.** A közeli napokban megyénkben a kereszturi polgárok, hogy a Ferencz József ünnepére egy kőtelek fixi, látták t. i., hogy a szülő helyéhez vérszerinti ragaszkodik. Ugyanis nemrégiben állandó remkép gyanánt tüntettik fel a kereszturiak előtt, hogy állami tanítóképezdéjüket elveszik a talán Udvarhelyre hozzák. Miután ezen hir az utóbbi napokban egyásztóbb mérveket öltött, a polgárok egy 20 tagu küldöttséggel járultak fölöpán elé, hogy ezen rejjük nézve elő-nagy fontossággal bíró iskola megtartásán és elvételén munkájón közre a sunok elvitét akadályozza meg, fölöpán ur a kérdésben szokott és általánosan ismert jóindulatával nyugtatta meg szülőhelyének küldöttjeit, de sőt azt is bemutatta, hogy ezen ügyben már az első nyugtalanitó hír az ő tudásával jött s egy teljes bizonyosággal lehetnek a felől, hogy a képezde ott marad. Ezután a küldöttséget ebédre meghivta, hol a gazdagon teritett asztalnál a küldöttség tagjai igen kellemesen találták magukat, mivel fölöpán ur nem volt vánik szemben más, mint szeretetre méltó és igy a díszes ebéd a legszebb és legkövetlenebb hangulatban folyt le, melynek rendén a néhai grőf Haller Józseffől, mint Kereszturi valódi jótevőjéről többszörösen hálásan emlékezteк meg a küldöttség tagjai. A szivesen látott kereszturiak ma is boldogan emlékeznek vissza azon napra s különösen elragadta gyönyörűségünk azon leereszkedő jósága, melyet az ebéd alatt és után a küldöttség minden egyes tagjához viselteteit.

— **A jótékony nőegyesület** mult heti fölleréstélye egyike volt a legsikerülttebbeknek. Lányi Erzsike szépen és hatással szavalt. Lázár Ádám gróf a tőle megszokott szellemes felolvasást tartott Fodor Boldizsár pedig humoros kötteményt adott elő tetszéssel. Sok taps volt jutalmul a szenyilődő szép szavaiért. A tombolajegyek (Ferenczy Erzsike, Fényeházi Mariska és Lukácsffy Marika) Sándorka élvezetet nyujtó zenéje mellett, vilag-postával kedveskedtek. Szóval egy kellemesen eltöltött est hatása alatt távozott az igen szépszámú közönség. — Az e hó 25-iki (szerdai fölleréstély szintén a legélvezetesebb mősort igéri. Lányi Erzsike, Rápolthy Mariska és Nosz Gusztáv rendezők minden lehető megtesznek, hogy az estély feledhetlen emlékévé legyen. Elkészítettek a programm. Szerelem tudomány- ocz. vigjáték, felolvas Pál Ernő dr és szinrehozták a »Hófuvás« cz. vigjátékot. Valóban érdemes, hogy közönségünk zsufolásig megtöltse a »Budapest«-szálló nagytermét; a mi bizonyara ugy is lesz.

— **Városi állatorvosnak** városunk képviselőtestülete a tegnapi gyülésben Licht Gyula oklandi járási állatorvost választotta meg.

— **Bucsu-lakomai** Hr-pepi V. Árpád parajdi bányanagy távozása alkalmából e hó 12-én a Hutter-féle szálloban nagyszámu tisztelői bucsuu-estélyt rendeztek. E hó 15-ikén távozott uj állomására a közszeretetben élő derék bányanagy. — Hírünk értesülnak — Ferejdra Veress Gyula bányanagy fog jöni Deés-Aknáról.

— **A polgári önképpő** hétfői fölleréstélye igen szépen sikerült. A terem szufolásig telt. válogatott közönséggel s nagy élvezettel nyitott a remek mősor. Rendkívüli örömükre szolgál, hogy intelligenciaink oly otthonosan találja magát polgársgunk körében, hol fesztelenül mulat s mégis kedves emlékel szivében távozhatik. Helyesen, hisz Dániel Ernő báróné példáját kívánjuk mindenki az ügyre; igyekszik a szépen felolvasást tartott a torontáli háziparról. Nekünk sem értana, ha intelligens hölgyeink szintén vállalkoznának effele felolvasásokra s háziparral foglalkozó közönségünk és kereskedőink bizony örülnének — a házipari kiállitásnak szépszerű felszinre jutásának. Olvasunk magunkról és fökép járjunk a magunk lábán! Ha jelenben nem telel meg minden izlésnek hazai háziparunk, mondjuk meg nyiltan ohajtásainkat s a ma már a reánézetben is fejlett izlés, együtes akarattal megcsodákat müvelhet. — Az e hó 23-iki fölleréstélyt Orbán Ernő, Ráduly Irma, Ferenczi Károly és Mészáros Lajos ifj. rendezik, Szavalnak Lázárné Kábdebó Róza, Márton Árpád és Ferki József, monologot ad elő Hetás Gusztáv, énekel Koronkai Ferencz.

— **Meghivó.** A »Székelyudvarhelyi Casino« 1899. évi rendes közgyűlését folyó hó 19-én délután 3 órakor a Casino helyiségében tartja meg, melyre az ugy szintén tagjait ezúton is van szerencsénk tiszteletlet megjelenni. Valasztmány 92. jk. sz. a. hozott határozatából: Székely-Udvarhelyen, 1899. év január hó 20-án. Dr Solymossy Lajos, elnök. Koncz Aurél, jegyző. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzői jelentés a folyó egyesületi évről. 3. Egyes tisztviselők beszámolása. 4. 1899. évi költségvetési előirányzat előterjesztése. 5. Választmányi indítványok. 6. Egyesek alatt esetlegesen teendő indítványok. 7. Lemondása az előző évi tisztviselő kaluus és megválasztása a folyó évi uj tisztikarnak (l. alapszabályok 13. §. b) pontja).

— A **parajdi fölleréstélyek** e hó 14-én megkezdődtek. Nevorai Istvánn kitünő zongorajátékával, Molnár Albert szép énekével, felolvasásval te tetszéssel fogadt monologjával mulattatta a szépszámu közönséget.

Vármegyének közigazgatási bizottsága e havi ülésé — mint mult számunkban jeleztük — e hó 11-én Lázár Ádám gróf fő jegyző, mint h. alispán elnöklése alatt megtartotta. A bizottsági jelentések előtt megalakultak a rendes albizottságok következőleg: A börtönvizsgáló bizottság: Gyarmathy Ferencz, Sándor Mózes, Diószegby Samu, Bedő Ferencz. A gyámügy: Ifabvitelti bizottság: Fóspán elnöklésével: Gyarmathy Ferencz, Ugron Gábor rendes, Szabó Gergely pótlag. Valasztott rendes tagok: Bedő Ferencz, báró Kemény Béla; pótlag Menyhárt Andor. Hivatalbeli tagjai: alispán, fő-jegyző, árvaszéki elnök, 1 főügyész. Fegyházi vizsgáló bizottság: Az elnöklésével rendes tagok: Bedő Ferencz, Gyarmathy Ferencz; pótlag: Szabó Gergely. Allamiakbol: Sándor Mózes, Diószegby Samu; pótlag: Molnár Lajos. Erdészeti albizottság elnöke Lázár Ádám gróf, tagjai: Gyarmathy Ferencz, Daniel Elek, Fás Gyula. II. fokú erdei kihág. bizottság fóispán elnöklésével, tagjai: Ugron Gábor, Gyarmathy Ferencz, Szabó Gergely, Daniel Elek pótlagok: Ferenczy Károly, Menyhárt András, Ugron István, dr. Szabó Ferencz Közegészségügyi bizottság: fő-jegyző Samu, Haberstumpf Károly, Koncz Armin. Utsalap-penztárvorancsoló bizottság elnöke Lázár Ádám gróf, tagjai: Ugron Gábor, Diószegby Samu. Polado egyénkenti kivetése elleni felsőadóbizottsági ügy elnöke fő-jegyző alispán, tagjai: Gyarmathy Ferencz, Sándor Mózes, Diószegby Samu, Szabó Gergely. Korhaz: felügyelő bizottság elnöke Lázár Ádám gróf, tagjai: dr. Szabady Ferencz, Bedő Ferencz, Diószegby Samu, Felügyelő bizottsági tagoknak kérvényének: Lázár Ádám gróf, Ugron Gábor. Az alispáni jelentésben javaslat van téve egy 4-ik levélhordói állás rendszeresítésére, melyet a postaigazgatóságtól vámszám részére kérnek. Az elő-adók jelentéseit tudomásul vevék, ugyszintén Nagy Ferencel és Bán Ferencz tag lemondását is. A Valentsik Ferencz dr, tiszti főügyész ügyében kiküldött bizottság, miután Csanády Zalán járásbiró nem volt hajlandó kihallgatás rendjére lépni, az összes iratokat a belügymi hiszterhez való terjesztésre ajánlja, mit a közig. bizottság hatoszatlag kimondott.

— **Nagyidók tanuja.** Szent-Katolnai Elekes Mihály 1848-49-es honvéd fohadnagy életének 69-ik évében a hó 18-án elhalt Sárd községben. Temetése 20 án, lelkére a gyászmise tegnap volt, ezutóbbi Székely-Keresztur a rom. kath. templomban. Halálát felesége Zsofi, fiai Zsyk Katalin, a Thorocskay, báró Rudnyánszky, Sándor, Bajkay, Tolnay és Normann gróf — kiterjedt családok gyászolják.

— **Szervezési szabályaink.** Dr Gyarmathy Dezső, városunk tevékenyi és megkezdett munkában nem lankadó polgármestere mintegy 22 ivre terjedő, uj szervezési szabályrendeletet szerkesztett s azt bizottságilag már letárgyalták; esekély módosításokkal, teljes szövegében elfogadván. Jövő hét folyamán régi viseleti kötöggyé válik s kerül s igy oszhatunk törvényhez belőle. Látszólag igen gyorsan készült; de a bizottság határozatából itélve, alaposan s igy polgármesterünk codificatori képességét is előnyösen bemagasolta.

— A **székely ember akarata** nyilvánult meg Kovács József uram cselekedetében. Az égei mükedvelő szinielődálás hire hozzá is eljutott Dályába annál inkább, mert meghivóval is megtisztelték. Parsengi idő levén, igen szép alapote jutott Kovács József uram a „szekeres fogadás"-tól elkésett. De a székely akaratán segitett furfanyja, a korosmájban mulatók közül négy markos székelyt felfogadott és azokkal a hókrom és fél kilométer távolságban levő Égebe huzatta magát szánkón. Végig nézte a szinielődálást, jól mulatott és ugyanezon „alkalmatosságon" vissza utazott Dályába.

— **Romekebhnél remekebb** diszmunkát kötöttek le figyelmünket a Váczi Dániel női szabó lakásán Spitzer Róza által berendezett tanuműhelyben. Mint értesülünk — a rom. kath. leánynövelde nővendékei már lásogatják a tanfolyamot. Eléggé nem ismálhatjuk a szüleinek, hogy ez alkalmat felhasználva, gyermekeiket a könyven elsajátitható és hasznos műipari foglalkozásra tanitassák. A csekély tandij sokszorosan megtérül a tudományból.

— A **szentléleki kisbiró ereje.** Gerő Domokos Udvarhely-Szentléleki község kisbirója e hó 19-én rokoni látogatást tett Jakab József házánál s egyuttal 49 kr közégi tartozáskért — minden eléjöves l o g a l á k s e á l á g o l á s i e j t á s t is végezni akarta. E joglatunságon — melyet gyakran produkálnak egyes kösségben s ritkán van alkalma megtudni a felsőbb hatóságnak — nem tüközött meg Jakab József, hanem kösségesen kiadott egy favágó fészet Gerő Sándor ellen. A kisbiró szerint ez nem volt megelégedve a zálogtárgyával s más követelt oly formán, hogy Jakab Józsefet torkon ragadta és fojtogatni kezdte. Jakab felesége Gerő Anna — ki 48 éves, gyengés kötési asszony, tudakozódva volt gyakorlik — közbelépett a már fejszére került rokonok feltartóztatásra, de vesztére, mert — mint mondó — két részt kapott. Kisbiró ur unokatestvére erős markaival — valószinűleg rokoni szeretetből — a fogfajatini kezdte szinen s tule és ütlegelésel s harapásval vegyesen — az orvosi látlelet szerint — 5—7 napig gyógyuható könnyű testi sértés lett a rokoni találkozás eredménye — Jakabné részéről. Az ügy a helybeli kir. járásbiróságnál folytatott nyert.

— **Tüzeset.** A mult számunkban emlitett tüzeset pótlásaul közöljük még, hogy Borbély Gergely karosultigen nagy anyagi veszteséget szenvedett. Csűre, az abban volt gazdasági felszerelések, szénaféle volt gabonák, sarjú és szóma takarmányai mind elégtek. A bennszégett állatok száma 11 és nem 16, mint jeleztük. Az összes kár hivatalos becslés szerint 1793 frt. A helybeli ónk, tüzoltók elég gyorsan megjelentek s igyekezetükkel ex alkalomnak eleiben, hogy oszak tapintatos vezető kell élükre s szakértelmük kielégitő. A közeli községekből besereglett tüzoltókkal mindent elkövettek a mentési illetőleg, de a vizteleség miatt kevés eredményt tudtak elérni — a mi nem az a bűjási.

— **Ösiái tévedés** Dr Bozdán Andor volt belybeli aljárásbiró örökölt s ezen örökösége után a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgat ság 1561 frt 87 kr illetéket allapitott meg. Az örökös természetesen felebbezett a magas összeg ellen s — mint értesülünk — nem ok nélkül, mert a pénzügyi biróság 16 frt 77 krra szálitotta le az illetéket.

— Az **igazgató sorsjáték II. huzása.** Budapest varosháza közgyűlési termében kedden volt az Ujságirók Egyesülete millió koronas sorsjátékának masodik huzása, a melynek ez lett az eredménye:

Huszezer koronát nyert: 2003—39 Ezer koronát nyert: 7975—15. Otszáz koronát nyert: 7989—38. Kétszázötven koronát nyert: 8814—29 és 4078—85 Száz koronát nyert: 1139—56 7776—87 4062—36 7285—23. Ötven koronát nyertek: 4433—9 5539—100 963—40 408—40 5922—74 679—70 2083—84 2812—42 8869—71 5391—61 9305—71 2—8—38 2606—60 5116—81 3125—12 4936—40 2073—93 115—76 65 1827—32. Tiz koronát: 4335—58 3165—92 5988—28 287—51 8583—56 330—79 624—79 494—28 8447—69 2887—38 4721—3 8147—73 986—24 8861 43 7416—70 5989—74 5442—1 967—2 3370—89 9879—56 4704—32 153—80 4834—55 3691—87 718—89 8717—2 42 —86 8804—28 9854—45 2235—81 4733—51 2656—10 9378—28 9646—99 3185—18 6590—66 747—61 7778—96 6005 12 8789—56 651—20 7312—48 9030—73 8096—42 5255—61 6979—87 7942—1 4216—69 4231—69 ; ot koronat nyert: 2534—19 7916—30 4653—73 8976—59 4607—52 5593—46 5714—34 9003—33 5421—27 4120—61 7741—54 2170—4 4031—70 3142—80 1334—7 8293—88 4004—95 3017—27 9779—92 4870—19 5235—62 5677—55 989—12 8187—57 2527—81 8214—53 7657—48 6140—20 8401—89 4911—9 6292—62 4105—6 1097—21 2416—31 6554—58 9250—95 1690—70 2126—72 4966—11 2145—72 1335—13 1810—33 7868—70 1134—95 6217—61 4424—62 6004 33 4007—96 5692—56 9816—44 7405—44 4131—83 4156—11 3193—26 5591—21 1099—15 3425—29 5773—93 9418—93 2711—82 9788—30 4034—72 7582—93 9369—89 6796—60 9818 49 1442—47 4035—32 8144—12 9033—56 8243—85 6628—12 4035—81 6078—25 212—24 2134—52 4515—84 9264—100 4284—7 1985—56 3624—69 8945—88 1791—79 3608—96

Iskolai Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

5729—63	9115—37	4770—61	2569—56	8397—41		
1548—2	2077—27	4996—85	3883—77	3069—76		
9184—46	6413—9	3534—46	9795—49	9951—32		
1421—7	8583—73	1117—91	1259—43	7583—88		
1995—64	5066—98	9182—80	9991—100	4803—11		
2728—27	8477—57	389—51	2993—100	1670—62		
7867—3	7158—74	7888—19	1736—7	1371—96		
8016—100	8003—42	6484—99	9762—32	2484—54		
7112—34	2956—6	6544—33	2361—34	9148—96		
6589—82	7358—96	4577—3	9049—37	3845—29		
867—97	6959—90	7270—65	4899—85	5195—31		
7379—74	6995—26	5774—67	1830—37	884—51		
1783—68	7243—97	9366—23	6558—51	6279—45		
5060—64	2852—55	4068—69	2103—50	9873—38		
3980—4	7320—62	3231—94	5391—29	2298—58		
7611—91	4618—94	4830—68	5013—23	9186—91		
5423—74	3488—91	4780—40	1293—28	808—92		
7046—36	9834—62	3067—4	7314—78	7546—28		
4652—4	758—34	591—47	7535—1	7617—19		
4359—78	2976—10	4286—37	4875—8	1580—40		
612—36	6199—19	9947—31	8348—74	5616—10		
2867—19	206—65	4099—85	5484—15	4696—14		
2571—94	438—30	2543—70	4557—64	7444—69		
9977—36	964—11.					

KÖZGAZDASÁG.

— **Vármegyei gazdasági ezytelünk** február hó 5-én d. u. 2 órakor közgyűlést tart a választmány megalakítása czéljából.

Az **Erdélyi Gazda**, az Erdélyrészi Gazdasági Egyesület időszaki folyóirata, melyről lapunk multi evi folyamának fele alatt számban elmondtuk vita folyt — igen szépen és ohajtásunk s az erdélyi gazdaközönség kivánsága szerint, megváltozott. Az E. G. E. igazgató választmánya Turóczy Dénes alapitó tag és gazdatarsainak irásbeli inditványara kimondotta, hogy az Erdélyi Gazda ez evtől kezdve, mint heti lap jelen meg s az igazgató-tanácsban az igazgató választmany üdvös hatarozatát s az uj alakban és erovel, a gyakorlat embereinek a gyakorlat mezejen született eskiproba! tapasztalatinak köszonjen érthető kifejezést jovore szemelőtt tartó Erdélyi Gazda laptársunkat. Midőn ezt örommel tesszük, nem mulaszthatunk el egy kérdést kocskaztatni az E. G.-hoz, azt t. i., hogy vajjon az Alapszabályok azon része, melyben: »Az erdujas tagsagi díj gazdatisztek, lelkészek, körjegyzők és tanitok reszére 4 korona« — megváltoztatásban reszesült-e, hogy az alsóbb körök, a szegenyebb gazdak szintén hozzajussanak az Erdélyi Gazda olvasasahoz? Erre iskalnál is inkább kivánczsiak vagyunk a koz érdekében, mert a »Székely-Udvarhely« multi evi 32. számaban kifejettitk, hogy »adhododitasról az alsobb korokben szó sem lehet.« Az E. G.-t pedig most mar — nézetünk szerint — a kevésbbe mivelt gazdak is nagy hasznonal olvashják czélszerű beosztása es könnyű stiluban tartott gazdag tartalmanal fogva. Reméljük, hogy ezen aggodalmunk eloszlatasat az E. G. E. igyelembe veszi es az E. G. alital felvilagositott megyeloben, Addig is mindenki a jora valo gazdanak olvasasra es partfogasaba ajánljuk az Erdélyi Gazdat, mint hazaresznak legkitünöbb gazdasági szaklapat.

Szerkesztő üzenet.

Dr H. D. urnak. Szent-Gotthard. Az emlitett uraznak köszeggel helyet adunk. Mindamonetta tekintetbe veetté lapunk terc es azon dörülmény, hogy csaiks folytatásokban közöltetjük. Egyébiránt szivesen varjuk az érdekesnek igérezett leirást, mint a mi vaszonyokkal összehasonlitott és igy sok tekintetben tanulságos közleményt. Szives üdvözlet!

Magyar Polgár. Kolozsvár. A lapot az első számtól elküldöttük. Köszönet.

G. A. urnak. Drassó. A kért lapot elküldöttük a igen örülünk szives érdeklődésednek.

H. B. urnak. Margitta. A czimváltozást bejegyeztük.

F. M. urnak. Róma. Köszönjük. A másikat is felhasznájuk. A politikának és orszagos ugyeknek hagyunk bekét. Nekünk nem lehet más feladatunk, mint szükebb hazank körében működni. Ezen irányban való szives munkassagat mindig köszönettel vesszük. Az utóbbi előtti levelben emlitett okmányt közöltebbről elküldjük. Szives üdvözlet.

D. urnak. Parajd Tudósitasát kérjük. Csak nem bánta meg? . . .

Az égel működvelő előadásról küldött tudósitás tersznke miatt jövő számunkra marodt.

Közönség köréből.*

Válasz a „Nyilt level"-re.

Az »Ellenzék« folyó évi 10-ik számában a helybeli rőm. kath. főgymnasium igen tisztelt tanárkara egy hozzám intézett nyilt levelben igyekszik indokolni, hogy tulajdonképen miért is lép ki az elnöklетem alatt működő kerületi tanári korből.

Nem szoktam oknélküli hirlapi polemiákba keveredni s most se szóljalnék fel, ha nem látnám, hogy e levél czélszerű egyoldalú alkotására vannak utalva.

Az »1898. decz. 2-iki császári jubileumkor tartott templomi ünnepélyből« kifolyólag — a mint levélíró urak mondják — a rőm. kath. főgymnasium hirlapi támadásban reszesült a templomban tortént zaj miatt. Zokon veszik, hogy — bár tudatam, hogy a szószékre felment gyermekek között főreáliskolai tanulók is voltak — nem nyilatkoztam, a mivel esetleg elejét vehettem volna a további feljelenményeknek.

A támadó közleményuyel magamat azonositottnak mondanak, mert a polémia során kifejlődött lovagias ügyben segédkeztem s mindezekből levonják azt, hogy én nemcsak nem époltam a kolleguláis barati viszonyt, söt egyenesen az ellen cselekedtem e ebből kifolyólag a kör kötelékéből kilépnek.

Nekem se az »1898. decz. 2-iki császári jubileumkor tartott templomi ünnepély« ből kifolyó első hirlapi közlemény megjelenésekor, se az azt követő erélyes válaszkor, se az erre elmaradhatatlan viszonválaszkor tudomasom arról, hogy a szószékre felment gyermekek között főreálisskolai tanulók is lettekvolna nem volt. Erről csak decz. 20-án, az osztályozó tanácskozmányon értesültem. Ekkor jelentette Palffy Károly tanár ur, mint az I-ső osztl. főnöke a következőt:

»Az ünnepélyre tartott beszédemben, hogy igazgató urnak is tudomása legyen róla, — annál is inkább, mert a megindult hirlapi harczból kifolyólag szüksége lehet reá — hogy a deczember 2-án, a rőm. kath. plébánia tanácsban tartott istenti tisztelet alatt a szószékre, mint más alkalommal is, nehány első és második osztályos tanulónk felment, kik közül az osztálymelleket osztálytöltőnkkel megbütettem.«

Tehát csak deczember 20-án tudtam meg, hogy a szószékre felmentek is igy rendelkeződ gyermekek között tanulónk közül is voltak nehányan.

Ily értelemben nyilatkozhattam volna, mihelyt a dolog tudomásomra jutott, ha gyanitottam volna, hogy a hirlapi támadásban részesült rendetlenkedés a szószékre való felmenésből eldőt s az a kölcsönös nyilatkozatok után azt nem hittem volna, hogy az ügy már befejeztetett.

Tévedtem, a karácsonyi lapokban ismét nyilatkozat jelent meg, mely magyarázatokra szorult.

A magyarázatot kérők közül többen engem is felkértek, hogy nevükben közbe járjak.

A közbejárást társadalmi szándékomnak tartottam.

A lovagias ügyek is már lejártak s az év és hó 2-án igazam Sós Gáspár igazgató urtól egy — mint köri elnöklőtz intézett — levelet, melyben minden indokolás nélkül értesit, hogy alelnöki állásaról lemond s egyszersmind a körből kilép s kér, hogy ez elhatarozást elfogadni szives tudomásra a kőrnek.

A levél vétele után rögtön felkerestem, hogy elhatározása indokait megtudjam s a mennyiben lehetségés, kilépésének visszavonására birjam

Sós igazgató ur kijelentette, hogy segédkezésemet társadalmi kötelességének tartja a mint egyátalán nem neheztel, de zokon esik, hogy tudva azt, hogy a szószéken a főreálisskolai tanulók közül is voltak, nem nyilatkoztam.

Azonnal kijelentettem, hogy azon esetre, ha ő e nyilatkozatra sulyt fektet, kész vagyok azt megtenni. Végül is abban állapodtunk meg, hogy a következő vasárnapi »Székely-Udvarhely« ben nyilatkozni fogok, a mire ő feljogositott, hogy lemondó levelét a nyilatkozat közzététele után téjtsem el.

A nyilatkozatot megirtam s személyesen adtam át a szerkesztőnek, igaz, hogy kissé késön s a szerkesztő szabadkozott is, hogy az majdnem lehetetlen, mert már a lap rendelkezik az egész czikkel. Azzal távozott, hogy ha csak lehet szóritsa be.

Másnap a megjelent lapban a szerkesztői üzenetek közt olvastam, hogy „Dr S. L. urnak Helyben. Mai számunkra késön érkezett."

E hó 10-én vettem a tanári kar lemondó levelét, azonnal tiszátban voltam, hogy ennek mi az oka, jólehet el se tudtam képzelni, hogy a szerkesztői üzenet kikerülhette volna figyelmüket, mindazonáltal megkülöndöztem a mint, megjelölve a nekem szóló üzenetet, hogy szerezzenek tudomást arról, hogy igéretemet beváltottam. Hogy az éppen abban a számban, a melybe szánva volt, nem jelenhetett meg, arról nem tehetek.

A tanár urak kilépési értesitését, éppen azon hiszem, hogy türelemmel lesznek a legkyszebb megjelenő lap megjelenéssig, nem terjesztettem a t. hó 10-én tartott kori gyülés elébe, remélve, hogy — látva, hogy én igéretemet beváltottam s magatartásom kifogás alá nem esett — az egyértetési nem tonjük meg.

Azonban ujabb csalódás! A tanár urak jónak látták nem várni, a nyilvánosság elé — melynek a mi körünkhöz aligha van köze — vitték kilépésüket, ezzel tanujelét adva, hogy nem a kör érdeke lebegett szemük előtt . . . egyszerűen politikának.

Ennyi szükségesnek tartottam az eszmék tisztázása és a vélemények alkothatása végett elmondani. Sajnálom, hogy ez áldatlan ügynek a jó hirnevnek érvendett kőr adja meg az árát.

Dr. Solymossy Lajos.

* Az e rovatban megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 657—98. alisp. Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előljáróságnak. Közhirré tétel végett értesitem, hogy kiskülllővármegyei Bogács községben sertésvész lépvén fel, ezen község zár alá helyeztetett. Székely-Udvarhelyt, 1899. évi január 16. Alispáni szék üres: Gróf Lázár, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 1010—1899 alisp. Udvarhely város polgármesztere és valamennyi községi előljáróságnak. Közhirrététel végett érte-item, hogy Farkaslaka községben a sertésvész megszünvén, a község a zár alól felodatott. Székely-Udvarhelyt, 1899. évi január 16. Alispáni szék üres: Gróf Lázár, főjegyző.

Nyilt-tér.*

Czimbalmos Ferencz a Benedek Jánossal való ügyet a törvényszéknez bejelentette.

* Az e rovatban megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETESEK.

Sz. 2—899.

polg.

Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi királyi törvényszék mint csődbirósag reszéről közhirré tétetik, hogy ifj. Denes János csődtömegéhez tartozó divat-, rövid és kézmüárucikkek árverezése ugyanekkor elrendeltetik következő feltételek alatt:

1. A csődeltár 1-től 2640. tételéig beszárólag felvett 3770 frt 42 krra becsült divat-, rövid- és kézmüáru czikkek egy csoportban.

2. A csődeltár 2641 tól 2667-ig beszárólag és 2674. tétel alatt felvett, 80 frt 10 krra becsült házi bútorok és egyéb tárgyak egy csoportban.

3. A csődeltár 2673. és 2675. tétel alatt felvett, 155 frtra becsült bolti berendezési tárgyak egy csoportban.

4. Csődeltár 2668-tól 2672-ig és 2676-tól 2686. tételig beszárólag felvett, 62 frt 80 krra becsült kölömbözö berendezési tárgyak és a 2687-tól 2692. tételig beszárólag felvett, 80 frt 80 krra becsült házi bútorok leltári tételek szerint bocsáttatnak árverezés alá.

5. Kikiáltási ár az 1., 2., 3. pont alatt jelzett csoportokba osztott tárgyaknál a fentebb kitüntetett becsár s ha ez nem igértetnék meg, felóráai várakozás után a kikiáltási ár 20 százalékkal leszáltatik, ha erre sem történnék ajánlat, fél óra alatt a tárgyak leltári tételek szerint, ugy a 4. pont alatt jelzett tárgyak is becsáron alól is eladatnak a legtöbbet igérőnek.

6. Az 1., 2., 3. pont alatt felsorolt tárgyak csoportokbani árverezéskor venni szándékozók kötelesek az illető csoport becsáranak 10 százalékát bánatpénzül a birói kiküldött kezéhez letenni, mely a vételárba számitandó be, ezen esetekben vevő hordozza a bélyegés kiosztási illetéket, melyet a vételárral együtt a birói kiküldött kezéhez a leütés után azonnal kifizetni köteles, ellenesetben elvész bánatpénze a tömeg javára a az árverezés nyomban folytattatik vevő kárára és vészlyére ezen feltételek teljesitése után a megvett tárgyak vevő tulajdonába mennek át.

7. Vevő jogositva van a csoportokban elárverezett ingóságok leltár szerinti átadását követelni a tömeggondnoktól.

8. A mennyiben vevő 8 nap alatt az általa megvett ingóságokat a közadós ügyeti helyiségéből el nem szállitja, köteles ezen időtől kezdve az ügyeti helyiség után 1899. évi április 24-ig járó 400 frt évi bérösszegnek megfelelő részét a csődtömeg javára tömeggondnok kezéhez kifizetni.

9. Leltári tételekkint eladott ingók vételárát köteles vevő azonnal a leütés után a birói kiküldött kezéhez kifizetni.

10. Az árverezés **1899. február 20 ára** és következő napjaira mindenkor délelőtti 8 órára tűzetik ki Székely-Udvarhely városába, közadósnak a vármegye házában levő ügyhelyiségébe s fogantatósításával Szabó Albert székelyudvarhelyi királyi közjegyző bizatik meg.

A királyi törvényszék, mint csődbiróságnak Székely-Udvarhelyt, 1899. január 5-én tartott üléséből.

Mentovich, elnök. *Király,* t. jegyző.

Szám 116—1899.

közig.

Pályazati hirdetmény.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város képviselőtestületének 133/898. számu jegerős közgyűlési határozata értelmében a városi vámkezelői hivatal megszüntettetvén, egy házi pénztári kezelés rendszeresitése rendeltetvén el, hol a vámjavadalmak is kezeltetnek.

Ezen pénztári hivatalnak a vámok és fogyasztási adók kezelésére rendszeresittetik:

Egy vámkezelő 450 frt évi fizetéssel.

Három sorompó-őr 360—360 frt évi fizetéssel lakás, fűtés és világitási átalányuyal.

Midőn ezen állásokra ezennel pályázatot nyitok, felhivom a pályázni kivánkat, hogy erkölcsi magaviseletüket, életkorukat, eddigi közszolgálatukat és testi épségüket szabályszerűen igazoló bizonyitványokkal felszerelendő pályázati kérelmüket legkésőbb **folyó évi január 25-ik napjáig** alólirt polgármesterhez adják be.

A pályázati határidőn tul beérkező pályázati kérések figyelembe nem vétetnek.

A vámkezelő fizetése czéljig, a vámsorompó-őrök és piaczi vámellenőrök 50—50 frt évadékot készpénzben, vagy elfogadható más óvadékképes értékpapirokban letenni kötelesek.

A pályázni kivánók 40 éven aluliaknak a lehetőleg katonaviseltelenek kell lenniök. Az eddig szolgálatban voltak, alkalmas voltak esetében, koruk tekintetbe vétele nélkül is kineveztetnek.

Sz. Udvarhely város tanácsának 1899. január hó 7-én tartott üléséből.

Dr Gyarmathy Dezső, polgármester.

Szám 116—1899.

közig.

Hirdetmény.

Szombatfalva községnek Székely-Udvarhely városához lett csatolása alkalmából a vámsorompót Szombatfalva községben helyezetem ki, miután a község területén is a vámjavadalmak beszedetnek s minden vámtárgy csakis a vámsorompónál hozható be, nehogy a községi lakosok birságolásnak legyenek kitévé, ezennel közhirré teszem, hogy Szombatfalva község határán a fontvonalon kivül lévő mezei utak és ösvényeknek városbajövési használata, azokon árutárgyaknak beszállitása a vámtérgy díjtétélnek 3-szoros összege fizetése terhe alatt tilos.

Felhivom tehát a községi előljáróságot, hogy ezen hirdetményt a legszélesebb körben saját községe lakosai érdekében hozza köztudomásra és ennek megtörténtéről egy szabályszerű bizonyitványt **folyó évi februar 1-ig** muhatatlanul alólirott polgármesterhez adjon be.

Székely-Udvarhely város tanácsának 1899. évi január hó 7-én tartott üléséből.

Dr Gyarmathy Dezső, polgármester.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Uj vendéglő.

A tisztelt városi és vidéki közönség tudomására hozom, hogy Székely-Udvarhelyen (a Szombatfalvi-utczában)

BOR- és SÖRMÉRÉST

nyitottam s ajánlom többféle jó és valódi boraimat.

Vidékiek az udvaromra beszállhatnak és kívánatra azoknak ebédet, vagy vacsorát ingyen megkészítek.

Becses pártfogásukat kéri

Kandó Mária.

Elönyomda! Van szerencsénk a nagyérdemü közönséget tiszteletttel értesiteni hogy az **Alsó-malom-utczában** a jelen kor igényeinek megfelelö **himzéshez** szükséges **elönyomdát** nyitottunk és minden ezen szakmába vágó munkát jutányos árban elvállalunk. Biztositsuk igen tisztelt megrendelőinket, hogy a legkisebb munkát is tisztán és pontosan elkészitsük s azokért felelősséget vállalunk. A nagyérdemü közönség becses pártfogását és tömeges megrendeléseit kérik teljes tiszteletttel **özv. Jedynakiewicz Teréz és leánya Olga.**

Üzleteladás. A több év óta fennálló, Székely-Udvarhelyt a Főtéren, a vármegye uj palotájában levő czélszerüen és izléssel berendezett igen jó forgalmu porczellán-, tükör-, diszmü-, kép- és csemegekereskedést tulajdonosa **Darszon Béla** — más vállalat miatt — **szabad kézből** kedvező feltételek mellett eladja. Felvilagositást a tulajdonos ad az érdeklődőknek.

Egy vagy két ház Székely-Udvarhelyt, az Attila-utczában szabad kézből eladó, esetleg folyó évi **april 24-töl bérbevehető** Barabás Ferencz tulajdonostól.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, csakis

FERNENGEL GYULA

jóhirü pinczéjében Székely-Udvarhelyt (Kosuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 30 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 26 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 22 frttól 46 frtig.

Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel-ezüst nem változtatja, szorkezete ponto zabb és jobb, mint a legfrigábbiké. Ára darabonként 3 frt. Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óralánczot 60 kr

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitason kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Borbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 frt. A penge *** csillagos szelétől és a többi részen alpaccából vannak Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor fébizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

Gyüjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves házisze er elbotlott az idő megrövidülésnek, mert már több mint 30 ev óta megfigyelő, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénnél, csuzmál, tagszaggatásnál** és **meghülésknél** és az orvosok **által bedörzsölésokra** is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezése alatt, nem tikos szer, hanem **igazi népszerü házszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kiszelelhető van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Beszerzésére alkalmával igen óvatosak legyünk, nert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üvegen **„Horgony"** védjegyü és Richter czégegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és fiai cz. és kir. szivar szállitók, BUDAPEST.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Konecz Ármin gyógytárában.

Sz. 808—899.
fszb.

Árverési hirdetmény.

Vargyas közbirtokosága tulajdonát képező eladásra kijelölt bükk- és tölgyerdőknek nyilt árverés utjáni eladására határidőül **folyó évi februar 15-ike** d. e. 10 órája tüzetik ki Vargyas község házához.

Kikiáltási ár a szakközeg által megállapitott becsár és pedig:

a) A tölgyerdőnek 34027 frt;

b) A bükk felső erdőnek 38130 frt.

Bánapénzül ezeknek 10 százaléka teendő.

A részletes feltételek ezen hivatalnál és Vargyas község irodájában megtekinthetők.

Okland, 1899. január 15.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Közgyülés.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár részvénytársaság

1899. februar hó 19-én d. e. 9 órakor

Székely-Udvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XVII-IK RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletévről; a mérleg megállapitása s a nyeremény felosztására vonatkozó javaslat és dr Solymossy Lajos volt vezérigazgató jutalmazása iránt beadott kérésének tárgyalása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerü felmentése iránti határozat.
3. A segédpénztár felállitása, egy segédpénztárnok javadalmazása és egy gyakornok ösztönzésének megállapitása.
4. Választások az alapszabályok 27. §. értelmében.

A közgyülésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelm-ztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyülés megnyitásáig lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztárával letenni s magukat igazoló jegygyel ellátni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhelyen, 1899. január hó 18 án.

Az igazgatóság.

Sz. 20271—898.
szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Hodgya község közbirtokosságának tulajdonát képező „Kuvasza" nevü erdőből 21·95 k. hold erdő mintegy 855 m³ I. osztályu és 1283 m³ II. osztályu műfára becsült tölgyfa készlete az eladástól számitott egy évi kihasználási időtartam mellett **1899. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor** Hodgya község házánál nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 9407 frt, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alólirott főszolgabirónál és a székelyudvarhelyi m. kir. alsó erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhely, 1899. január 7.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Jó fokolás gárantiroztatik.

Más községhe is be lehet vinni.

UGRON ZOLTÁN fiatfalvi mezőgazdasági szeszgyárának a nyilt raktárban a szesz I. fokja kapható 68 krért.

Ugyanott kapható:

2 vizet megbiró szesz, mely 3 liter pálinkát ad ki	62 kr.
60% szesz, mely még egy vizet megbir	41 „
30% pálinka	21 „

literenként.

Ezen italok bármely mennyiségben 1 litertől felfelé kiszolgáltatik üvegben, korsóban, hordóban, szóval elzárható edényben.

Ugron Zoltán fiatfalvi gazdasága,
mezőgazdasági szeszgyár
és vámraörlő gőzmalom.

Bármily kis mennyiséget számlázok.

A szesz és pálinka forgalma szabad.

Fontos az uj törvény rendelkezése alapján.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.